

CSRD- ja CSDDD-direktiivien vaikutukset pk-yrityksiin

26.9.2024

CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) eli kestävyysraportointidirektiivi sekä CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive) eli yritysvastuudirektiivi, ovat molemmat EU sääntelyaloitteita, jotka liittyvät yritysten vastuullisuuteen ja kestävään kehitykseen. CSRD ja CSDDD täydentävät toisiaan, mutta niillä on eri tarkoitukset ja lähestymistavat. CSRD keskittyy vastuullisuusraportoinnin standardointiin ja läpinäkyvyyden lisäämiseen, kun taas CSDDD keskittyy yritysten vastuuseen huolellisuusvelvoitteiden noudattamisessa ja kielteisten vaikutusten ehkäisemisessä toimitusketjuissaan. Molemmat direktiivit ovat osa EU pyrkimyksiä kohti kestävämpää ja vastuullisempaa liiketoimintaympäristöä. Vaikka aihe ei koske suoraan pk-yrityksiä tällä hetkellä, se puhuttaa ja näkyy jo myös pienempien yritysten arjessa.

Sekä CSRD että CSDDD voivat koskettaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) jo monin eri tavoin. Niiden suora soveltaminen pk-yrityksiin on rajallista, mutta välillisiä vaikutuksia tulee toimitusketjun ja arvoketjujen kautta.

CSRD-direktiivi on jo pörssilistattujen suuryritysten arkea, kun näiden yritysten on raportoitava ensimmäistä kertaa uuden direktiivin mukaisesti vuonna 2025. Vuonna 2025 direktiivi laajenee koskemaan kaikkia suuria yrityksiä, vaikka ne eivät olisi listautuneita pörssiin. Näiden yritysten on raportoitava ensimmäistä kertaa CSRD-vaatimusten mukaisesti vuonna 2026. Suurella yrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka täyttää vähintään kaksi seuraavista kolmesta kriteeristä:

- Liikevaihto yli 40 miljoonaa euroa.
- Taseen loppusumma yli 20 miljoonaa euroa.
- Yli 250 työntekijää.

CSRD-direktiivi koskee suoraan myös pk-yrityksiä, jos ne ovat listattuja pörssiin. Näiden yritysten on

raportoitava vastuullisuudestaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin suuret yritykset, mutta niiden raportointivaatimukset voivat olla jonkin verran kevennettyjä verrattuna suuriin yrityksiin. Pörssilistatut pk-yritykset saavat ylimääräisen siirtymäajan vuoteen 2028 asti. Tämä antaa niille enemmän aikaa valmistautua uusiin raportointivaatimuksiin ja mukauttaa käytäntöjään.

Tutustu direktiiveihin ja niiden soveltamiseen tarkemmin artikkelista: CSRD ja CSDDD, mitä ne ovat ja mitä eroa niillä on?

Epäsuorat vaikutukset pk-yrityksiin

CSRD-direktiivi ei koske suoraan ei-pörssilistattuja pk-yrityksiä, joten niiden ei tarvitse noudattaa direktiivin mukaisia raportointivaatimuksia.

Pk-yritykset voivat kuitenkin joutua epäsuorasti CSRD-vaatimusten piiriin monestakin eri näkökulmasta. Silloin kun pk-yritys on tiiviisti osa suurempaa konsernia, joka kuuluu CSRD-direktiivin piiriin, konsernin pääyritys saattaa vaatia tietoja tytäryhtiöiltä ja kumppaneilta, myös pk-yrityksiltä, täyttääkseen raportointivelvoitteensa.

Erityisesti silloin, kun pk-yritys kuuluu suurempien yritysten toimitusketjuun tai toimii kansainvälisesti, se kohtaa todennäköisesti vaatimuksia vastuullisuustietojen toimittamisessa. Suuret yritykset, jotka kuuluvat CSRD- ja CSDDD-soveltamisalaan, valvovat vastuullisuusasioita koko arvoketjussaan, mukaan lukien pk-yritykset, jotka toimittavat heille tuotteita tai palveluita. Tämä voi johtaa siihen, että suuret yritykset asettavat uusia vaatimuksia pk-yrityksille varmistaakseen toiminnan vastuullisuuden ja kestävyyden. OP-ryhmän vuonna 2024 tekemän suuryritystutkimuksen mukaan 56 % suuryrityksistä on joutunut vaihtamaan toimittajia tai alihankkijoita vastuullisuusvelvoitteiden vuoksi, ja tämä osuus on kasvanut 13 prosenttiyksikköä vuodessa.

Kilpailuetua ja liiketoimintamahdollisuuksia – Mitä pk-yritysten kannattaa tehdä?

Pk-yrityksen on hyvä seurata aktiivisesti lainsäädännön kehittymistä ja pysyä ajan tasalla EU lainsäädännön kehityksestä. Vaikka pk-yritykset eivät ole pääasiallisia kohteita kummassakaan direktiivissä, ne voivat joutua epäsuorasti velvoitteiden piiriin. Pk-yritysten on tärkeää ymmärtää sääntelykehykset ja valmistautua mahdollisiin vaikutuksiin liiketoiminnassaan.

Lisäksi pk-yritykset, jotka voivat osoittaa vastuullisuuttaan ja kestävyyttään, voivat parantaa kilpailuasemaansa ja lisätä liiketoimintamahdollisuuksiaan, erityisesti halutessaan kasvattaa liiketoimintaansa suurten yritysten kanssa. Suuret yritykset odottavat alihankkijoiltaan ja yhteistyökumppaneiltaan kykyä raportoida vastuullisuus- ja kestävyysteemoista, ja pk-yritys, joka pystyy tarjoamaan luotettavaa dataa omasta vastuullisuudestaan, erottuu ja menestyy varmemmin tarjouskilpailuissa. Tulevaisuudessa myös rahoittajat kiinnittävät yhä enemmän huomiota vastuullisuusteemoihin päätöksissään, ja henkilöstö on entistä kiinnostuneempi työnantajansa arvoista ja vastuullisuusteoista.

Kilpailukykyinen yritys ennakoi, eikä pelkästään reagoi. Omat vastuullisuuskäytännöt kannattaa arvioida, ja valmistautua mahdollisiin vaatimuksiin eri sidosryhmiltä. Tämä voi sisältää esimerkiksi ympäristöystävällisempien käytäntöjen, ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja hyvän hallintotavan kehittämistä. Tiedon kerääminen ja toimintamallien luominen raportointijärjestelmien pohjaksi kannattaa aloittaa hyvissä ajoin, sillä uudenlaisen raportointijärjestelmän kehittäminen vie aina aikaa.

Avain on vuorovaikutteinen kommunikaatio ja yhteistyö. Avoin viestintä ja yhteistyö suurten yritysten, toisten pienempien yritysten sekä muiden tärkeiden sidosryhmien kanssa edistää vastuullisuusvaatimusten parempaa ymmärrystä ja auttaa valmistautumaan tuleviin muutoksiin.

Tämä artikkeli on osa Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Vaasan Yliopiston yhteistä hanketta: Tiekartta pk-yritysten kestävän strategisen liiketoiminnan rakentamiseksi (1.1.2023 – 31.12.2024). Hanke on Euroopan Unionin osarahoittama. Hankkeessa on eteläpohjaisten pk-yritysten kanssa rakennettu työkalua, jolla alueen yritykset voivat jatkossa suunnitella omaa vastuullisuuspolkuaan. Lue lisää hankkeen verkkosivuilta.**Heli Hietala**
SeAMK

Suvi Hakala
SeAMK

Kirjoittajat työskentelevät projektipäällikköinä ja asiantuntijoina mm. pk-yritysten vastuullisuutta ja kestävää liiketoimintaa edistävissä hankkeissa.

Lähteet

EK_Vastuullisuus_EU_ok.pdfOP-ryhmä Suuryritystutkimus 2024